

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Pěstounská péče na přechodnou dobu

Diplomantka: Vanesa Švarcová

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Autorka zvolila za téma posuzované práce problematiku poměrně tradiční, přesto však velmi zajímavou. Pěstounská péče na přechodnou dobu je jedním z typů náhradní rodinné péče a současně jedním z podtypů pěstounské péče jako takové. Mohlo by se tedy na první pohled zdát, že jde o institut, který je dlouhodobě ukotven v právní úpravě a jehož bližší výklad nemůže již přinést nic nového. Opak je však pravdou. Pěstounská péče na přechodnou dobu představuje specifické řešení náhradní péče o děti, na němž leží hlavní tíže postupného zatlumování ústavní výchovy v České republice. Podoba právní úpravy této péče tak doznala postupně řady podstatných změn, ať se jedná o úpravu obsaženou občanském právu, tak především v rámci úpravy sociálně-právní ochrany dětí. Zhodnocení daného institutu, jeho vývoje i vhodnosti a relevantnosti stávající zákonné úpravy je tedy nepochybně značnou výzvou a současně je bezesporu vhodným námětem pro obsáhlejší zpracování ve formě diplomové práce. Autorka si daný institut k bližšímu rozboru zvolila též s ohledem na svůj intenzivní osobní zájem a svou praktickou zkušenost s tímto typem náhradní rodinné péče. Volbu tématu je tak možné hodnotit jednoznačně pozitivně.

Samotný text práce je přehledně rozvržen a jasně strukturován. Úvodní partie práce je věnována vymezení základních pojmů. Jakkoliv by se mohlo zdát, že se autorka snad až příliš věnuje popisu ostatních institutů náhradní péče o dítě, jakož i obecně pojmu sociálně-právní ochrany dětí, je patrné, že jde o vhodné a do značné míry nezbytné uvedení čtenáře do celé problematiky. Následující strany jinak poměrně rozsáhlé práce jsou pak již věnovány samotnému tématu pěstounské péče na přechodnou dobu. Autorka přitom svůj výklad náležitým způsobem graduje, když se postupně zabývá definováním pěstounské péče a pěstounské péče na přechodnou dobu, osoby pěstouna a jeho právy a povinnostmi při výkonu jeho péče a následně i postavením rodičů a samotného dítěte svěřeného do pěstounské péče.

Z pohledu věcného a obsahového je třeba hodnotit pozitivně zejména snahu autorky o komplexní pojetí výkladu. Čtenář je postupně seznamován se všemi relevantními aspekty tohoto typu náhradní rodinné péče. Jakkoliv má výklad v základu deskriptivní charakter, je třeba vyzdvihnout, že se hojně zaměřuje na otázky a souvislosti, kterým se jinak běžně autoři zabírají spíše omezeně. Do této kategorie patří zejména srovnávání jednotlivých institutů náhradní rodinné péče a řešení jejich vzájemného souběhu. Autorka správně poukazuje na možný vznik konfliktních situací, které zákona úprava blíže neřeší, popřípadě je řeší pouze základními obecnými pravidly. Čtenář je tak kupříkladu průběžně seznamován s tím, jaký je vztah pěstouna na přechodnou dobu a opatrovníka, resp. poručníka a pěstouna, popř. dokonce i s tím, jak to bude se vzájemným vztahem poručníka, opatrovníka a pěstouna. To vše v kombinaci se stále existujícím, resp. potenciálně existujícím, poměrem rodiče a dítěte, které

bylo svěřeno do pěstounské péče na přechodnou dobu. Jakkoliv není pochopitelně nutné se všemi v práci učiněnými závěry do důsledku vždy souhlasit, je možné je považovat za velmi obohacující a myšlenkově podnětné. Autorka se však nevyhýbá ani jiným tématům, jež obvykle stojí spíše stranou pozornosti odborné veřejnosti. Příkladem může být pojednání podané v rámci kap. 4.3.1.6. *Rozšíření práv pěstouna*. V daném výkladu správně naráží na do značné míry v zákonné úpravě opomíjený problém mezního přípustného rozsahu soudního rozšíření práv a povinností pěstouna. Je přitom zřejmé, že nadměrné rozšíření jeho práv by mohlo vést v konečném důsledku k nežádoucímu stavu, kdy by institut pěstounské péče de facto nenahradil institut poručenství či opatrovnictví atp. V souvislosti se uvedeným lze již na daném místě autorce navrhnout, aby v rámci obhajoby shrnula své závěry a zaměřila se zejména na vysvětlení, zda je podle jejího uvážení úprava obsahu a rozsahu práv a povinností pěstouna na přechodnou dobu dostatečná a zda je možné říct, že takto koncipovaná pěstounská péče na přechodnou dobu je vyvážená a ucelená.

Formální úroveň zpracování odevzdaného textu je na velmi dobré úrovni. V práci je možné nalézt jen omezené množství prohřešků proti pravidlům pravopisu a stylistiky, které celkově dobrý dojem z odevzdané práce nijak neovlivňují.

Práce je doplněna obsáhlým citačním aparátem, který jasně prokazuje, že si autorka pro zpracování své práce opatřila více než reprezentativní množství odborných zdrojů, o něž svůj výklad opírá. Citováno je v intencích platné citační normy.

S ohledem na vše výše uvedené je možné konstatovat, že předložená diplomová práce splňuje všechna základní kritéria očekávaná u závěrečné práce v magisterském studijním programu. Diplomantce se podařilo téma zpracovat komplexním způsobem, když nevynechává nic z pohledu zvoleného tématu zásadního. Chválu pak zaslouží akcentace mnohdy opomíjených přesto však pro celkový kontext výkladu významných otázek. Práci proto k obhajobě **doporučuji** a navrhuji ji v případě kvalitní obhajoby hodnotit v souhrnu jako **výbornou**.

Otázky k obhajobě:

V rámci obhajoby by se mohla diplomantka, vedle již výše naznačených podnětů, zaměřit i na případné nastíněné možných dle ní žádoucích změn stávající právní úpravy pěstounské péče na přechodnou dobu.

V Plzni dne 4. května 2024

doc. JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.